

گزارش آسیب‌شناسی ماده پیشنهاده نحوه جذب دانش‌جو و معلمان در سال ۱۴۰۵

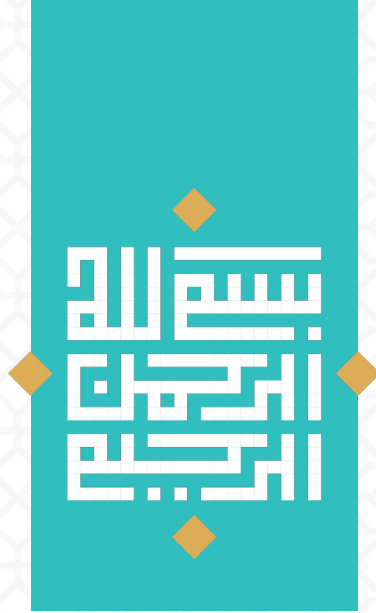
قرارگاه منابع انسانی

مرکز بسیج وزارت آموزش و پرورش

شهید آیت الله خامنه ای (ره):

زمان شهید رئیسی برای گزینش، محدودیت‌ها و ضوابطی تعیین شد؛ نگذارید این ضوابط ضعیف بشود. کیفیت کار در این دانشگاه [فرهنگیان] باید جوری باشد که ساخت «معلم تراز و مورد نیاز» در آن ممکن باشد و تحقق پیدا کند.

قراگاه منابع انسانی
مركز بيسيج
وزارت آموزش و پرورش

جنگ تحمیلی سوم، علی‌رغم آسیب‌ها و خساراتی که به بار آورد، فرصت‌های بی‌همتایی را نیز در عرصه‌های مختلف فراهم ساخت که برای اهل تدبیر مغتنم و ارزشمند می‌نماید. از جمله مهم‌ترین این فرصت‌ها جبران عقب‌ماندگی‌های تربیتی نسل جدید است. امروز صحنه نبرد، زمینه شناخت حق از باطل را برای دانش‌آموزان این مرز و بوم فراهم ساخت. پرواضح است این نسل با تجربیات جدید و تربیتی که در دل این جنگ یافته است، بیش از پیش به معلمانی مومن، متعهد، آگاه و بصیر، که همواره مورد تاکید رهبر شهید انقلاب بوده است، نیازمند است.

این مهم به وقوع نخواهد پیوست مگر با بازطراحی و بازنگری اساسی در فرایندهای جذب و استخدام معلمان و ارتقاء همه‌جانبه آن؛ طرح پیشنهادی وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم مبنی بر جذب دانش‌جو معلمان از طریق سنجش صرف نمرات آزمون‌های کتبی و سوابق تحصیلی و حذف ارزیابی تکمیلی از طریق مدل کانون ارزیابی، نه تنها ارتقاء فرایند جذب محسوب نمی‌گردد که عقب‌گردی هزینه‌زاست و تبعات زیادی در ابعاد مختلف فرهنگی، اجتماعی و سیاسی به دنبال خواهد داشت. در ادامه به بررسی آسیب‌شناسانه این موضوع می‌پردازیم.

❖ آسیب‌شناسی طرح

طرح مذکور با استناد به وضعیت خاص کشور و در راستای حفظ آرامش داوطلبان و صرفه‌جویی در زمان و هزینه‌ها و کاهش خطرات تردد، ماده واحدهای مشتمل بر برگزاری آزمون اختصاصی دانشجو معلم به همراه آزمون سراسری و همچنین حذف فرایند ارزیابی شایستگی معلمی (صلاحیت‌های عمومی و مصاحبه تخصصی) و اکتفا به صرف تایید و رد داوطلب، به شورای عالی انقلاب فرهنگی پیشنهاد گردیده است که میزان تاثیر نمرات در هریک از گروههای آزمایشی بدین صورت عنوان شده است:

جمع	سوابق تحصیلی	آزمون اختصاصی دانشجو-معلم		گروه آزمایشی
		آزمون اختصاصی تربیت معلم	آزمون سراسری (اختصاصی)	
۱۰۰	۶۰٪	۱۵٪	۲۵٪	- علوم ریاضی و فنی - علوم تجربی - علوم انسانی
۱۰۰	۳۰٪	۲۵٪	۴۵٪	- هنر - زبان‌های خارجی

با اندکی تامل و بررسی جوانب مختلف طرح مورد پیشنهاد آسیبهای جدی در نظر می‌آید که اهم آنان عبارتند از:

۱) تقلیل سنجش هویت معلم به صرف چند سوال دانشی

معلمی مجموعه‌های یکپارچه و متشکل از ابعاد مختلف دانش، نگرش و مهارت میباشد؛ آزمونهای کتبی در بهترین حالت تنها میتوانند دانش داوطلب را مورد سنجش قرار دهند و از سایر ابعاد و ویژگی‌های داوطلب، اطلاعات درخور توجه ارائه نخواهند داد. این موضوع باعث ورود افرادی به این حرفه میگردد که صرفاً از نظر علمی و دانشی توانمند هستند و سایر صلاحیتهای معلمی از قبیل تعهد، آگاهی، مشی تربیتی و ... سنجیده نخواهد شد. این مورد به حدی اهمیت دارد که خود به تنهایی بایستی سیاستگذاران را از اجرای این طرح باز دارد چرا که

آسیب‌های جدی را متوجه دستگاه تعلیم و تربیت و آحاد جامعه خواهد ساخت.

۲) ایجاد زمینه مضاعف برای گذر از تربیت معلم به سمت تامین معلم

مدل جذب معلم در دولت سیزدهم براساس تحلیل و بررسی‌های صورت گرفته، کارآمدی خود را اثبات نمود و مورد استقبال و تأکید رهبر شهید انقلاب نیز قرار گرفت؛ متأسفانه در سال ۱۴۰۴ شاهد کاهش سهم اثر ارزیابی تکمیلی بودیم و چنانچه امسال نیز به بهانه‌هایی چون وقوع جنگ این فرایند به کلی حذف گردد، میتوان صراحتاً پیشبینی نمود که این رویه در سال‌های آتی نیز پی گرفته خواهد شد.

۳) عدم ماندگاری نیروی انسانی جذب شده

بر اساس یافته‌های پژوهشی در حوزه مدیریت منابع انسانی و روان‌شناسی شغلی، عملکرد شغلی بلندمدت در مشاغل انسانی (مانند معلمی) بیش از آن‌که با نمره آزمون‌های دانش‌محور همبستگی داشته باشد، با شاخص‌هایی نظیر: ثبات شخصیت، سلامت روانی، مهارت‌های ارتباطی و همدلی، تعهد به نقش و هویت حرفه‌ای و تناسب ارزشی فرد با سازمان ارتباط دارد. عدم سنجش صحیح این شاخصها منجر به عدم موفقیت شغلی و در نتیجه افزایش سرخوردگی و ترک شغل خواهد شد؛ این موضوع علاوه بر متحمل ساختن هزینه‌های فراوان بر سازمان باعث عدم تامین نیاز سازمان و تشدید کمبود معلم خواهد شد.

۴) تعارض با قوانین و سیاستهای کلان اختصاصی حوزه جذب معلم

طرح مزبور با بسیاری از قوانین و سیاست‌های کلان اختصاصی حوزه جذب معلم در تعارض آشکار است و هیچ یک از الزامات قانونی را رعایت ننموده است. از جمله این قوانین و سیاست‌های میتوان به:

❖ سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری

۳- به‌سازی و اعلا‌ی منابع آموزش و پرورش به عنوان محور تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور و بهبود مدیریت منابع انسانی با تأکید بر:

۳-۱- ارتقاء کیفیت نظام تربیت معلم و افزایش مستمر شایستگی‌ها و توانمندی‌های علمی، حرفه‌ای و تربیتی فرهنگیان و روزآمد ساختن برنامه‌های درسی مراکز و دانشگاه‌های تربیت معلم و

شیوه‌های یاددهی و یادگیری برای پرورش معلمان بانگیزه، کارآمد، متدین، خلاق و اثربخش
۲-۳- بازنگری در شیوه‌های جذب، تربیت، نگهداشت و به‌کارگیری بهینه‌ی نیروی
انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش و بسترسازی برای جذب معلمان کارآمد و دارای شایستگی
های لازم آموزشی، تربیتی و اخلاقی بعد از گذراندن دوره‌ی مهارتی

❖ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

راهکار ۱۰-۲- استقرار نظام سنجش صلاحیتهای عمومی، تخصصی و حرفه‌ای، تعیین
ملاک‌های ارزیابی و ارتقای مرتبه (نظام رتبه بندی) علمی و تربیتی معلمان و تقویت انگیزه
ارتقای شغلی درآنان براساس نظام معیاراسلامی

راهکار ۱۱-۴- ایجاد نظام ارزیابی صلاحیت معلمان شامل شایستگی‌های اخلاقی،
اعتقادی، انقلابی، حرفه‌ای و تخصصی و ارزشیابی متناسب با مبانی و اهداف سند تحول
راهبردی.

❖ سیاست‌ها و ضوابط کیفیت بخشی دانشگاه فرهنگیان ۱۴۰۲

ماده (۴)- به منظور ارزیابی صلاحیت‌های عمومی و تخصصی مشاغل آموزشی و تربیتی،
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی وزارت آموزش و پرورش موظف است با همکاری دانشگاه
فرهنگیان «آیین نامه جامع صلاحیت حرفه‌ای معلمی» را تدوین نماید.

❖ نظام نامه سنجش و پذیرش دانشجوی متعهد خدمت به وزارت آموزش و پرورش ۱۴۰۲

ب - ارزیابی شایستگی معلمی: در این ارزیابی که توسط وزارت آموزش و پرورش در طول
سال و یا در بازه زمانی اجرای آزمون اختصاصی ویژه دانشگاه فرهنگیان برگزار می‌شود، دو
بخش شایستگی‌های عمومی و تخصصی داوطلبان مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

ماده ۳: میزان تأثیر نمرات و امتیازات در نتیجه نهایی سنجش و پذیرش دانشجو - معلم
در سال ۱۴۰۳ به شرح جدول زیر خواهد بود:

- آزمون سراسری ۱۵٪

- آزمون اختصاصی تربیت معلم ۱۰٪

- سوابق تحصیلی ۵۰٪

- ارزیابی شایستگی معلمی ۲۵٪

تبصره ۱: گزینش نهایی داوطلبان در سال ۱۴۰۳ با معیارهای نمره آزمون اختصاصی ویژه دانشگاه فرهنگیان (شامل آزمون سراسری و آزمون اختصاصی تربیت معلم)، نمره سوابق تحصیلی، نمره ارزیابی شایستگی معلمی انجام می‌پذیرد.

❖ جمع‌بندی و پیشنهادات

طرح پیشنهادی جذب دانشجو معلمان، دارای اشکالات متعددی می‌باشد و می‌تواند عواقب جبران ناپذیری را متوجه دستگاه تعلیم و تربیت و جامعه سازد چرا که دستگاه چند ده هزار معلم ناکارآمد جذب شده از این طریق را برای مدت حداقل ۳۰ سال در خود جای خواهد داد و تبعات این انتخاب نادرست را متحمل خواهد شد.

لذا جهت جلوگیری از این تبعات پیشنهاد می‌گردد:

۱) برگرداندن سهم اثر حداقل ۲۵ درصدی ارزیابی تکمیلی شایستگی معلمی

۲) کسب حداقل نمره ۶۵۰۰ برای هر دو آزمون سراسری و اختصاصی تربیت معلم معرفی چند برابر ظرفیت به مصاحبه

۳) در نظر گرفتن ملاک قبولی نهایی کسب حداقل ۵۰٪ نمره مرحله ارزیابی تکمیلی شایستگی معلمی

۴) استفاده از بانک ارزیابان منتخب کانون‌های ارزیابی ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ جهت تامین ارزیاب مورد نیاز و برگزاری بازآموزی یک روزه شامل مرور و توجیه فرایند

۵) برگزاری کانون‌های ارزیابی با حضور حداکثر ۶ داوطلب در هر نوبت جهت جلوگیری از تجمع بیش از حد افراد در یک مکان

۶) برگزاری کانون‌های ارزیابی در مدارس مختلف سطح شهر در راستای پراکندگی هرچه بیشتر افراد

رهبر معظم انقلاب آیت‌الله سید مجتبی خامنه‌ای: پیشرفت هر کشوری رَهِینِ دو بال علم و عمل است. معلم در اولین مرحله‌ی تحقق از این مقصود نقش‌آفرینی میکند. مسئولیت خطیر آموزشِ دانش، افزایش مهارت، و بخش مهمی از رشد بینش و قالب‌ریزی هویت نسل آینده برعهده‌ی او است. دانش‌آموزان و دانشجویان و طلابی که در کنار هر معلمی رشد می‌کنند، در آینده نه‌چندان دور، مهارت‌های آموخته و دانش‌های یادگرفته خود را به‌کار بسته و ای بسا در خلق‌و‌خو و رفتار و گفتار خود در انواع عرصه‌ها از محفل گرم خانواده تا محیط کار و کوچه و خیابان چون آینه‌ای، نمایش‌دهنده‌ی رفتارها و گفتارهای معلمین خود خواهند بود.

  @hamta_ir

